

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

לע"נ מרן רשכבה"ג הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל

גליון 692 כסלו תשפ"א שנה טו'

חנוכה

הסוד הבוקע מאורם של נרות חנוכה

מדי שנה בשנה מצטלבים ימי החנוכה עם הפרשיות העוסקות ביוסף הצדיק. ולא עוד אלא שמובא בספרים הקדושים שהימים שבהם נפגשו האחים עם יוסף היו ימי חנוכה.

ואכן כשם שחנוכה עומד בסימן "מוסיף והולך", ומדי יום אנו מעלין בקודש ומדליקים נר נוסף, כך יוסף שמו מעיד עליו שהוא מלשון תוספת וריבוי, שעלה ונתעלה ממדרגה למדרגה ללא הרף. והנסיונות הכבירים שעברו עליו לא רק שלא בלמו את התקדמותו הרוחנית, אלא אדרבה העלוהו לגדולה והכשירוהו להיות צדיק יסוד עולם קדוש ומוכתר בכתר תורה יראת שמים וצדקות.

ולכאורה מדוע כה חיוני להיות מוסיף והולך? וכי לא יתכן אדם שכבר השיג הרבה ברוחניות שיכול לנוח ולהתרפק על מה שכבר קנה ביגיעה ובעמל. וכי כל מה שעשה עד עתה לא מספיק טוב ומדוע לא די בכך?

התשובה לכך נעוצה בדברי שלמה המלך ע"ה בספר משלי (טו, כד) **"אורח חיים למעלה למשכיל, למען סור משאל מטה"**, ופירש הגר"א בביאורו לספר משלי, **"האדם נקרא 'הולך', שצריך ללכת תמיד ממדרגה למדרגה, ואם לא יעלה למעלה ירד מטה מטה ח"ו, ובלתי אפשר שיעמוד במדרגה אחת.** וזהו **"אורח חיים למעלה וגוי למען וגוי"**, כדי שלא יטה לרדת למטה שאולה. ומחמת האורח חיים יסור משאול".

דבריו אלו לימד אותנו הגר"א שהצורך להוסיף תדיר ברוחניות ובקדושה אינו ענין של חסידות או הידור אלא חובה גמורה, כי ברוחניות אין מציאות של דריכה במקום, אלא אחת מן השתים, או שאתה מתעלה ומוסיף והולך בתורה ויראה, או שאתה דועך ויורד, וירידה זו יכולה היא שתגיע **"עד שאול מטה" ח"ו.**

וזהו בעצם סוד ה"מוסיף והולך" הבוקע מאור נרות החנוכה וקורא לאדם שלא להסתפק במדרגתו הרוחנית, אלא לבקש ולשאוף להוסיף ולהתעלות עוד יותר, כדי שח"ו לא יאבד את כל מה שעמל עליו כה רבות.

"פרק בתניא בשדה התעופה יהפוך אותך לאדם אחר"

ידוע שמתחילה היה מאיר בעולם האור הגנוז והקב"ה ראה שעתידיים הרשעים להשתמש בו לרעה ומשכך גנזו בתורה הקדושה. למעשה שימש אור זה בעולם במשך 36 שעות, וכנגדו מדליקים אנו 36 נרות בחנוכה (ללא השמש), וכשאדם מדליק את הנרות ומקיים המצוה כהלכתה ומביט בנרות הוא שואב הארה מהאור הגנוז. וכאמור הארה זו קיימת בתורה הקדושה, וכשאדם לומדה הוא סופג לתוך עמקי פנימיותו מהארה זו.

צריך לדעת שכאשר אדם לומד תורה עם חברותא או בשיעור, הרי שבסוף השיעור זהו אדם חדש ולא אותו אדם שהיה בתחילת השיעור. כי מה שהתחדש בשעת הלימוד הוא לא רק שהאדם יודע עכשיו יותר דברים ממה שידע בתחילת השיעור, שכן זהו מבט שטחי שלא משקף את גודל ההארה הטמונה בתורה, הכובשת את האדם והופכת אותו לאדם אחר עד כי פנים חדשות של ממש באו לכאן.

ומעשה בחסיד חב"ד ר' שניאור זלמן גור אריה שהמתין בשדה התעופה בשעות הערב כדי לטוס ממדינה למדינה בארצות הברית. לפתע הודיעה החברה על ביטול הטיסה ודחייתה למחרת בבוקר. ר' שניאור זלמן העדיף לחזור לביתו ולהתפלל שחרית ולמסור את השיעור הקבוע שלו בשעות הבוקר ולאחר מכן להגיע שוב לשדה התעופה, אלא שהוא היה נוהג להקפיד על צוואותיו של ר' יהודה החסיד, שבין היתר נאמר בהן שהיוצא לדרך אל ישוב לביתו עד אשר ישוב מהמקום אליו נסע.

הוא לא ידע כיצד לנהוג ולכן התקשר לרב חודקוב המזכיר של הרבי מלובביץ' זצ"ל, והלה ביקש ממנו להמתין כעשר דקות סמוך לטלפון הציבורי שממנו התקשר כדי שיוכל לחזור אליו. לאחר 10 דקות הוא בישר לו שהרבי אמר שילמד פרק בספר התניא ולימוד זה יהפוך אותו לאדם אחר כך שיוכל לחזור לביתו שכן מעתה שוב אינו אותו אדם שיצא מהבית. החסיד עשה כן ושב לביתו. למחרת המזכיר התקשר שוב ואמר לו **"לרבי היה חשוב שאברר אם עשית כדבריו, כדי שתדע שהוראה זו היא לא ב"כאילו", כי אדם שלומד פרק בתניא באמת נהפך לאדם אחר!"**

כח עצום זה של הפיכת האדם לאדם אחר קיים לא רק בספר הקדוש התניא אלא בכל ספר מספרי הקודש במקצועות התורה. שכשאדם לומד גמרא או שלחן ערוך המאור שבתורה מקיף את כל ישותו ומחדש אותו.

שלושה חתנים וכבא בתרא אחת

לאחרונה התפרסם מעשה נפלא עם מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי. אל הרב הגיעו שלושה בחורים מעוכבי שידוך וביקשו ברכה למציאת שידוך הגון במהרה, אחד מהם אף הוסיף וביקש ברכה עבור אחותו שהיתה מעוכבת שידוך אף היא.

מרן שר התורה הורה להם לסיים את כל מסכת בבא בתרא ביום אחד ובזכות זה יזכו לשידוך. וכידוע מסכת בבא בתרא היא הארוכה ביותר בשי"ס, ויש בה 176 דפים. אך מה לא עושים בשביל שידוך, והבחורים אכן ישבו ועמלו וניצלו כל רגע פנוי וכל אחד מהם סיים את מסכת בבא בתרא.

לא עברו כמה שבועות ושלושתם זכו לבוא בברית האירוסין, ואף האחות המעוכבת שידוך התארסה עם אחד מהם.

מה ההבנה במעשה זה? בודאי שעצם זכות הלימוד היא דבר עצום, אך לאור האמור לעיל נבין עוד יותר את עומק בענין, כי בשעה שהאדם עמל בתורה התורה הופכת אותו לאדם אחר, ואם על פלוני נגזר ששידוכו יתעכב, הרי שלאחר שסיים מסכת בבא בתרא פנים חדשות באו לכאן וזה לא אותו בחור אלא בחור אחר שעליו לא היתה גזירה של עיכוב.

מה שעשו השטרות ל"מקובל"...

ודבר זה יציב ונכון וקיים לא רק בשידוך אלא בכל דבר וענין שאדם זקוק לו. הדור שלנו הוא דור סגולה, דור שאוהב ומחפש סגולות, אך צריך להחזיר לנו ולבנינו שהסגולה הטובה והמועילה ביותר לאדם היא התורה הקדושה. יש רבים שבמצוקתם משוועים ורודפים אחר כל מאחז עינים שכביכול יכול להביא מזור לחסרונם. וכמו שסיפר

רחמים בן יוסף כהן ז"ל
פרזי בן עזיזה ז"ל ע"י בנו
שלמה בן אברהם אלנדאף ז"ל
חסיבה בת מסעודה בן אבו ע"ה

שרה בת חנה ע"ה ע"י מן
חיים ויקטור בן רחל חלפון ז"ל
אהרון בן נייעמה קעטבי ז"ל
אליעזר בן מימא ז"ל ע"י אבגי

יוסף בן דוד ועיונה שלומי ז"ל
זוהרה ברוד בת אפרים הצרנוני ע"ה
פינה בת אמיליו ע"ה ע"י לבאי
זכריה בן סעדיה אהרוני ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאוה בת תאג'ה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן סלאת ז"ל

אחת הערים הגדולות בליטא, ומסביב לשטחים שלו היו שטחים גדולים נוספים של אלמנה יהודיה, והוא ניסה ללא הצלחה לשכנע אותה למכור לו את קרקעותיה. הוא הציע להכפיל ואפילו לשלש את הסכום שישלם לה עבור הקרקעות אך היא לא היתה מוכנה למכור לו. היא ניהלה משא ומתן על הקרקעות עם רבים אחרים אך ממנו היא לא היתה מוכנה לשמוע. ולנוכח כל זאת הוא ביקש מראש הישיבה לברך אותו כדי שהדבר יעלה בידו.

ר' שמעון אמר לו שהיות ומחר יום חמישי ויש הוצאת ספר תורה, יתבונן באותיות שמו בעת הגבהת הספר ובפרט באות הראשונה של שמו וב"ה יראה ישועות.

ואכן למחרת עשה האיש כדברי הרב, וראה זה פלא שמיד לאחר התפילה התקשרה אליו אותה אלמנה ואמרה לו, "אינני יודעת מה קרה פתאום, אך שיניתי את דעתי והחלטתי שאמכור רק לך את הקרקעות. תבוא מהר לפני שאתחרט...". הוא שאל אותה האם היא מוכרת לו במחיר האחרון שסיכמו שהיה פי שלוש מהמחיר המקורי, והיא הפתיעה אותו באמרה שתמכור לו בפחות מהמחיר המקורי והראשון שהציע.

לאחר שרכש ממנה את הקרקעות הלך האיש לר' שמעון שקופ ושאל אותו כיצד יתכן שהיא שינתה את דעתה ובנוסף מכרה לו במחיר מוזל כל כך. והרב הסביר לו את היסוד האמור לעיל, "יש בכח התורה לשנות את האדם ולהפכו לאדם אחר. כשהבטת באותיות שמך בספר תורה, שאבת מאור התורה ונהפכת לאיש אחר. ואם לפני כן נגזר עליך בשמים שלא יתאפשר לך לרכוש את הקרקעות, הרי שעתה פנים חדשות באו לכאן ולא זה האדם שנגזרה עליו הגזירה".

זהו אם כן היסוד הטמון באור הגנוז בנרות החנוכה ובתורה הקדושה. האור שמחלחל ונמשך בכל ישותו של האדם, ומחדש אותו והופכו לאדם חדש. וככל שזוכה לבחינת מוסיף והולך, הולך ומתחדש ממדרגה למדרגה וממעלה למעלה עד אין קץ בבחינת "ילכו מחיל אל חיל".

הרב נחום דיאמנט שליט"א על בחור ובחורה שנפגשו והחליטו להתחתן אך אביה של הבחורה התנה זאת באישורו של רבו המקובל שהיה "בקי" בשמות בני אדם. הוא רשם לרב על גבי פתק את שמותיהם, והוא אמר "ח"ו, לא יבוא ולא יהיה, אם יתחתנו יראו רק צער כל ימי חייהם". החתן והכלה המיועדים הצטערו ביותר לשמוע את הדברים ונעצבו אל לבם. החתן פנה לרב דיאמנט שקרא לאבי הכלה ונתן בידו 300 ש"ח ואמר לו "לך למקובל ותן לו את השטרות, ותשאל אותו שוב על השמות". האב עשה כן, והרב המקובל נטל את השטרות התבונן בשמות ואמר "זוג זה כל אשר יעשו יצליחו, וכל אשר יגעו בו יהפוך לזהב ויראו רק ברכה כל ימי חייהם"...

לו ישכילו להבין כי הפתרון והמזור לצרכו וחסרונותיו של כל אדם באשר הוא טמון בתורה הקדושה לא היו תועים ללכת אחר מאחזי עינים. אדם שלומד תורה ומתחבר למקור הברכה, הופך להיות בן אדם אחר וממילא ינוחו על ראשו כל הברכות האמורות בתורה.

מסר מהרב שטיינמן לנשים המונעות מבעליהן ללכת לשיעור תורה

מון הרב שטיינמן זצ"ל היה נוהג לומר שיש נשים שמונעות מהבעל ללכת לשיעור תורה בטענות שונות, אך זו טעות, כי מי שירוויח הכי הרבה מכך שהבעל ילך ללמוד התורה היא האישה. כי כאמור לעיל בעל שהולך לשיעור הוא לא אותו בעל שחוזר לאחר השיעור הביתה, הוא נהפך לאדם חדש, הוא רוחני יותר, ומעודן יותר, ובודאי שיכבד יותר את אשתו ולא יתקוטט או יתווכח עימה על זוטות.

האות בספר תורה הובילה לעסקה המוצלחת

מסופר על יהודי אחד שפנה בצר לו לראש ישיבת גרודנא הגאון ר' שמעון שקופ זצ"ל. הלה היה סוחר נדל"ן והיו לו קרקעות במרכז

כתב בספר יסוד ושורש העבודה "גודל מעלת נתינת הצדקה בשמונת ימי חנוכה יותר מבכל השנה, כי ימים אלו מסוגלים מאד לתקן פגמי נפשו, ובייחוד ללומדי תורה להחזיקם".

פותחים את הכיס והלב ומאירים ל-70 אברכי "דרכי תורה" ומעמידים את מורי ההוראות של הדור הבא!

ניתו לתרום בנדירים פלוס, ובטל' 054-2637798 או 08-9452903

הספר "בארה של תורה" עכשיו בחנויות הספרים!

המחבר החל את כתיבת חידושי והוצאתם לאור בעידודו של מרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א, ועתה, לאחר שנים רבות ומאות גליונות, החידושים הנפלאים, התובנות המחכימות, ולקחי החיים המדהדים, קובצו בכרך אחד בכלי נאה ובמהדורה מאירת עיניים.

בין בתרי הספר ניתן למצוא נושאים חשובים ובווערים שמעסיקים את כולנו בחיי היום-יום, כמו זוגיות ושלום בית, חינוך הבנים, כיבוד הורים, בין אדם לחבירו, אמונה ובטחון, התמודדויות ונסיונות החיים, העצמה אישית, נוער בסיכון ועוד. המחבר שאב את העצות ההדרכות והתשובות לאתגרים בנושאים אלו ואחרים על סדר פרשיות השבוע מבארה הנובעת של התורה הקדושה לאור מדרשי חז"ל ודברי רבותינו מפרשי התורה, ושילב בהם מעשיות וסיפורים נדירים ומרתקים הכובשים את הלב.

הקורא ימצא ב"בארה של תורה" מנעד רחב של חידושים ממקורות וסגנונות שונים, פשט ועיון רמז ודרש, לצד פניני השקפה ומוסר, מבתי המדרש והאסכולות המגוונות של גדולי ישראל לדורותיהם מכל העדות והחוגים. הנכם מוזמנים לצלול לתוך מימי "בארה של תורה" וליהנות מהחידושים והרעיונות הנפלאים והסיפורים המרתקים ולענג בהם את השבת.

בית הכנסת "דרכי תורה" שבת פרשת וישב-חנוכה

מנחה גדולה ערב שבת חנוכה - 12:00

מנחה ערב שבת (קרבנות) - 16:15

הדלקת נרות - 16:18

שחרית מנין נץ (קרבנות) - 5:40

שחרית מנין מרכזי (קרבנות) - 8:15

מנחה מנין א' (קרבנות) - 13:30

תהלים לילדים: 14:30

הלכה - 14:00

גמרא ופרשת השבוע - 14:45

מנחה מנין ב' (קרבנות) - 15:30

"רעוא דרעוין" - 17:05

צאת השבת - 17:09

ערבית מוצ"ש - 17:20

רבינו תם - 17:39

ימות החול - חנוכה

שחרית (קרבנות) - א. מנין נץ. ב. 8:15

מנחה (קרבנות) - א. 13:00. ב. 16:10

ערבית - 16:38

מרים בת יחיא ע"ה ע"י אברהם פייר סעדיה בן חנה ז"ל ע"י טוביאנה דוד בן עזיזה איתח ז"ל

פרנס השנה ידידנו היקר ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל.

ופרנס השבוע ידידנו ר' שאול בן רחמה חתן הררי הי"ו לע"נ עזרא בן פלורנס ז"ל, שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה חתן ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

יזכה אותם ה' ברוב נחת והצלחה מיוצאי חלציהם, ובבריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.